

**LITWA-POLSKA-ROSJA
PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ ENPI
2007-2013**

**WYTYCZNE DO
SKRÓCONEGO STUDIUM WYKONALNOŚCI**

Wytyczne do skróconego studium wykonalności

Skrócone studium wykonalności składa się z kilku, niżej omówionych części. Wnioskodawca powinien dostarczyć wyczerpujące informacje zgodnie z poniższymi instrukcjami:

1. Streszczenie projektu

W tym rozdziale należy zamieścić przejrzysty opis działań składających się na projekt. W przypadku bardziej skomplikowanych projektów, poszczególne działania należy pogrupować w większe jednostki/ etapy.

Proponowana struktura dokumentu

a. Nazwa projektu. Informacja o Wnioskodawcy. Informacje o wnioskodawcy / partnerach odpowiedzialnych za prowadzenie inwestycji i całego systemu. Rozdział ten powinien zawierać podstawowe informacje o wnioskodawcy/ partnerach:

- Pełna(e) nazwa(y)
- Dokładny adres (wraz z numerami telefonów i faksów)
- Status prawny
- Krótki opis wcześniej wdrażanych działań
- Dane osoby kontaktowej (imię, nazwisko, stanowisko, adres e-mail, numer telefonu i numer faksu)

Należy również opisać podział zadań pomiędzy instytucje zaangażowane w realizację projektu oraz sposób wykorzystania infrastruktury.

b. Zakres projektu

Zakres projektu należy przedstawić w rozbiciu na zadania, tzn. etapy projektu przewidziane w realizacji, w logicznej kolejności ich następowania. Mogą to być, np.: przygotowanie dla wykonawcy dokumentacji niezbędnej do prowadzenia prac budowlanych, zakontraktowanie inżyniera prowadzącego, zorganizowanie jednostki monitorującej projekt, rozpisanie przetargu na realizację zadania, przeprowadzenie badań itp. W celu zapewnienia przejrzystości informacji, zadania można przedstawić w formie wykresów Gantta.

2. Analiza kontekstu projektu

Każdy projekt ma na celu rozwiązanie pewnych specyficznych problemów, dotyczących określonych grup ludzi, zwanych beneficjentami końcowymi. Aby projekt efektywnie spełnił swe zadanie (rozwiązanie specyficznych problemów grup beneficjentów), szczególną uwagę należy zwrócić na precyzyjne zdefiniowanie konkretnych problemów.

Aby odpowiedzieć na następujące pytania: Co stanowi problem? Co wyróżnia zgłaszany projekt czyniąc go ważnym i niezbędnym? należy przeprowadzić analizę kontekstu projektu. Na tym etapie projektu należy określić jego cele (należy się zastanowić nad wskaźnikami początkowymi). Należy również opisać grupę docelową (grupy społeczne, ludzi zamieszkujących określony obszar). Opis należy rozpocząć od przedstawienia problemów, z którymi borykają się beneficjenci proponowanego projektu. Rozdział ten powinien zawierać również ogólne informacje o regionie (dane demograficzne, ekonomiczne, finansowe i społeczne), w którym projekt będzie wdrażany.

3. Popyt, potrzeby rozwojowe i cele

a. Uzasadnienie projektu i cele.

Jedną z głównych przyczyn, dla których przygotowuje się projekt, jest „problem” (lub problemy) dotyczący określonej grupy osób, podmiotów lub obszaru oraz chęć rozwiązania go przez wdrożenie odpowiednich działań w ramach projektu. W tym rozdziale należy krótko przedstawić współzależności i związki przyczynowo-skutkowe istniejące we wszystkich negatywnych aspektach bieżącej sytuacji. Należy jednak pamiętać, że ze względu na specyficzny charakter Programu Współpracy Transgranicznej i istniejące ograniczenia budżetowe projekt, dla którego przygotowywane jest studium wykonalności, nie zdoła przezwyciężyć wszystkich problemów. W związku z tym, w opisie należy podać własny wybór problemów, które powinny zostać rozwiązane lub do rozwiązania których, projekt może się przyczynić.

W rozdziale tym należy również zaprezentować cele społeczno-ekonomiczne, zidentyfikowane w obrębie wybranych grup problemów, które mają być osiągnięte przez wdrożenie projektu. Cele te powinny być logicznie powiązane z projektem i mierzalne, tak aby można było na bieżąco oceniać postęp, w ich osiągnięciu w miarę jak projekt jest wdrażany i po jego zakończeniu.

b. Zgodność zamierzonych celów z celami przewidzianymi w Programie Współpraca Transgraniczna Litwa-Polska-Rosja ENPI i innymi programami.

Należy wykazać, że istnieje zgodność celów proponowanego projektu z Priorytetami i Środkami Programu Współpraca Transgraniczna Litwa-Polska-Rosja ENPI podanymi w Dokumencie programowym.

c. Produkty.

Pod pojęciem produkty należy rozumieć infrastrukturę zbudowaną podczas wdrażania projektu, tzn. materialny rezultat wdrażania projektu (np. drogę o określonej długości i danych parametrach, oczyszczalnię ścieków o określonej wydajności, most o określonej rozpiętości, budynek o określonej kubaturze, itp.).

d. Rezultaty, oczekiwany długoterminowy efekt i rozwój.

Pod pojęciem rezultaty należy rozumieć korzyści bezpośrednich i pośrednich beneficjentów końcowych projektu, uzyskane wskutek wdrożenia projektu, bezpośrednio po jego zakończeniu.

Produkty należy postrzegać jako narzędzie do wytworzenia określonych rezultatów w procesie realizacji projektu. Należy przedstawić szacunkową wartość wyżej wymienionych korzyści z wdrożenia projektu w formie tabeli tak, aby ułatwić dokonanie analizy porównawczej.

e. Długoterminowe oddziaływanie.

Długoterminowe oddziaływanie zmian wywołanych przez wdrożenie projektu należy rozumieć jako działania, które następują po pewnym, zdefiniowanym okresie czasu od zakończenia wdrażania projektu (np. rozbudowa dzielnicy mieszkalnej następująca dzięki modernizacji infrastruktury na pewnym obszarze, rozwój usług itp.). Oddziaływanie należy przewidzieć opisać możliwie jak najdokładniej, podając jego szacunkową wartość (jeśli to możliwe należy zaprezentować przeprowadzone szacunki).

4. Wdrożenie

Lokalizacja projektu.

Należy podać nazwę kraju, województwa, powiatu i miejscowości, w których projekt będzie wdrażany. Należy podać właściwą jednostkę NUTS. W tym punkcie powinny również zostać zawarte wszelkie inne istotne informacje, które mogą być pomocne w określeniu lokalizacji projektu.

a. Opis i analiza opcji alternatywnych.

Analizę należy wykonać przed złożeniem formularza aplikacyjnego; dlatego ten punkt powinien zawierać szczegółową prezentację wcześniej wykonanych analiz. Analizy te mogą stanowić część różnych dokumentów, takich jak: program funkcjonalno-użytkowy, koncepcja przestrzenno-techniczna, koncepcja techniczno-ekonomiczna, projekt wstępny, ocena wpływu na środowisko naturalne lub inne dokumentacje analiz alternatywnych wdrożeń projektu (głównie produktów). Dlatego, w niniejszym punkcie należy zebrać i wyszczególnić możliwości alternatywnych wdrożeń projektu, tzn. tzw. opcje alternatywne. Pod pojęciem opcji alternatywnych rozumie się odmienne lokalizacje, technologie, trasy (np. wodociągów lub dróg), procesy technologiczne (np. oczyszczania ścieków, uzdatniania wody lub odwadniania szlamów) lub opcje organizacyjne, np. wdrażanie projektu na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) itp. Należy podać źródło wcześniej wykonanej analizy i szczegółowe wnioski. Wybór najkorzystniejszego projektu należy uzasadnić.

b. Gotowość do wdrożenia

Współczesna praktyka zarządzania projektami sprawia, że przygotowanie projektu często pochłania dwukrotnie więcej pracy niż samo jego wdrożenie. Okres ten ulega wydłużeniu w przypadku projektów wymagających konsultacji społecznych, umów z wieloma partnerami, których interesy mogą być zupełnie odmienne i gdy rozwiązania techniczne wymagają projektów pilotażowych lub testów w celu obniżenia ryzyka niepowodzenia. W momencie tworzenia studium wykonalności, projekt musi być już zaawansowany w sensie gotowości do wdrożenia. W przypadku gdy nie ukończono wszystkich procedur administracyjnych, związanych z rozpisaniem przetargów, niniejszy punkt powinien prezentować wszelkie czynności niezbędne dla ich ukończenia. Mając na względzie dużą liczbę przepisów oraz cele z wytycznych, w tym rozdziale nie uwzględniono działań administracyjnych. Informacja zamieszczona w niniejszym punkcie powinna dać czytelnikowi jasny obraz stanu gotowości do wdrożenia projektu. Niniejszy punkt powinien zawierać informacje o działaniach podjętych przez inwestora w przeszłości, zadaniach wdrożeniowych projektu, perspektywach, dokumentacji, pozwoleniach itp. bezpośrednio lub pośrednio związanych z projektem. Wszystkie te informacje powinny być podane w chronologicznym porządku, w formie krótkiego opisu działań wraz z datami i zestawem dokumentów / materiałów w celu zidentyfikowania stopnia gotowości projektu do wdrożenia. W przypadku gdy projekt nie jest jeszcze gotowy do realizacji, należy w niniejszym punkcie opisać wszystkie dalsze działania, które zostaną podjęte w celu zakończenia przygotowania projektu do wdrożenia. Aby dopełnić obrazu całości, należy przedstawić ewentualne ryzyka niedotrzymania ostatecznych terminów.

c. Techniczny opis projektu

Techniczny opis projektu powinien zawierać:

- krótki opis proponowanych rozwiązań technicznych (produktów) i proponowanych zmian (jasny opis inwestycji wraz z jej techniczną koncepcją), służących osiągnięciu celów projektu;
- opis proponowanych urządzeń technicznych (wraz z ich technicznymi cechami);
- określenie kosztów inwestycyjnych i eksploatacyjnych.

d. Powiązania z innymi podmiotami, władzami samorządowymi w obrębie systemu.

W tym punkcie należy zamieścić informację, czy projekt ma być realizowany/eksploatowany indywidualnie, czy też będzie on angażował inne podmioty. Należy wyjaśnić, czy inwestycja będzie oddzielna i niezależna, czy też będzie stanowiła część istniejącego / planowanego systemu. Należy krótko opisać taki system oraz przedstawić projekt rolę projektu w tym systemie.

e. Trwałość i instytucjonalna wykonalność projektu

Należy wyjaśnić kto i w jaki sposób pokryje koszty utrzymania i wykorzystania projektu w długoterminowej perspektywie. Jeśli to możliwe, należy opisać wykorzystanie i zarządzanie infrastrukturą powstałą w trakcie wdrażania projektu. Instytucjonalną wykonalność projektu należy przedstawić opisując bieżącą sytuację organizacji wdrażającej projekt. Niniejszy punkt powinien zawierać szczegółową informację o wdrażaniu projektu wraz z wyszczególnieniem instytucji / organizacji / osób zaangażowanych, ich ról i zakresu odpowiedzialności. W niniejszym punkcie należy opisać / podać procedury i ramy czasowe: realizacji zadań / przetargów / zakupów / uzyskiwania pozwoleń / prac przygotowawczych / odbiorów, osadzone w ramach czasowych realizacji projektu. Powinna się w nim znaleźć również informacja o działaniach zaplanowanych do wykonania przez inne instytucje i organizacje, w celu realizacji produktów oraz osiągnięcia zamierzonych wyników i celów. Należy przedstawić niezbędną kwotę finansowania oraz podać jego źródła.

f. Określenie grupy docelowej.

W charakterystyce grupy docelowej należy, jeśli to możliwe, zamieścić dane regionalne (np. liczba gospodarstw domowych przyłączonych do kanalizacji, liczba gospodarstw domowych, które planuje się przyłączyć do kanalizacji, liczba pojazdów korzystających z określonej drogi, itp.). W przypadku gdy takie dane / badania / analizy nie są dostępne, można przytoczyć dane statystyczne.

5. Wnioski z analiz i podsumowanie

Ten rozdział studium wykonalności powinien znajdować się na końcu, ponieważ stanowi on podsumowanie wszystkich informacji / opisów / analiz przedstawionych w poprzednich rozdziałach. Wnioski powinny ułatwić: zrozumienie celu inwestycji i wydatków inwestycyjnych, identyfikację głównego użytkownika infrastruktury oraz zawierać wyniki analizy finansowej i najistotniejsze zagadnienia z zakresu przeznaczenia programu, które przesądzają o potrzebie jego finansowego wsparcia ze środków instrumentu ENPI w zakresie programowym CBC.

Proponuje się następujący układ informacji zamieszczonej w tym rozdziale:

- a. Wyjaśnienie / uzasadnienie dofinansowania projektu ze środków ENPI CBC (wykazanie zgodności z Priorytetem i Działaniem w ramach którego składany jest formularz aplikacyjny);
- b. Wyjaśnienie głównych celów inwestycji (wraz z podaniem rezultatów);
- c. Zakres projektu (opis infrastruktury, którą planuje się wybudować – produkt);
- d. Krótki opis sytuacji przed i po wdrożeniu projektu (opis ten powinien być spójny ze wskaźnikami stosowanymi do oceny projektu);
- e. Prezentacja kosztów inwestycji (zawierająca podział na źródła finansowania oraz wydatki kwalifikowalne i niekwalifikowalne);
- f. Wnioski do analizy finansowej (krótki opis zastosowanej metodologii, wyniki analizy, oraz wnioski z niej wynikające).

6. Analiza finansowa

Analizę finansowo-ekonomiczną należy przeprowadzić zgodnie z zapisami punktów 2.2.2, 2.2.3 i 2.2.4 Dokumentu roboczego nr 4 Komisji – “Wytyczne do metodologii analizy nakładów i korzyści”: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd4_cost_en.pdf Wszystkie kalkulacje są wymagane, w celu wykazania adekwatności projektu, która przesądza o tym, że należy go wesprzeć, gdyż jest pożądany ze społecznego (ekonomicznego) punktu widzenia, i powinien być dofinansowany. ona analiza finansowa będzie również wykorzystana podczas oceny trwałości finansowej projektu.

Przykładowa analiza finansowa:

Opcja 1: Inwestycja bez wsparcia finansowego Unii Europejskiej									
Rok	Wartość całkowita	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Całkowite przychody	842,00	0,00	0,00	55,00	65,00	68,00	67,00	67,00	520,00
1	700,00	0,00	0,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	450,00
2	115,00	0,00	0,00	5,00	15,00	15,00	15,00	15,00	50,00
3	27,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	2,00	2,00	20,00
Środki z Unii Europejskiej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Całkowite koszty	16 815,00	10 000,00	6 000,00	70,00	80,00	80,00	40,00	35,00	510,00
1	450,00	0,00	0,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	300,00
2	310,00	0,00	0,00	40,00	50,00	50,00	0,00	0,00	170,00
3	55,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	5,00	40,00
Wydatki inwestycyjne	16 000,00	10 000,00	6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Przepływy pieniężne	-15 973,00	-10 000,00	-6 000,00	-15,00	-15,00	-12,00	27,00	32,00	10,00
Stopa dyskontowa	0,05								
FNPV/C	-14 951,03								
FIRR/C	n/d								

Opcja 2: Inwestycja ze wsparciem finansowym Unii Europejskiej

Rok	Całkowita wartość	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Całkowite przychody	867,00	10,00	15,00	55,00	65,00	68,00	67,00	67,00	520,00
1	720,00	10,00	10,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	450,00
2	120,00	0,00	5,00	5,00	15,00	15,00	15,00	15,00	50,00
3	27,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	2,00	2,00	20,00
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Całkowite koszty	2 415,00	1 000,00	600,00	70,00	80,00	80,00	40,00	35,00	510,00
1	450,00	0,00	0,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	300,00
2	310,00	0,00	0,00	40,00	50,00	50,00	0,00	0,00	170,00
3	55,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	5,00	40,00
Wsparcie finansowe	1 600,00	1 000,00	600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przepływy pieniężne	-1 548,00	-990,00	-585,00	-15,00	-15,00	-12,00	27,00	32,00	10,00
Stopa dyskontowa	0,05								
FNPV/K	-1 458,51								
FIRR/K	n/d								

Analiza ekonomiczna (korzyści społeczne)

Rok	Wartość całkowita	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Całkowite przychody	22 070,00	0,00	780,00	1 600,00	2 100,00	2 130,00	2 230,00	2 230,00	11 000,00
1	15 200,00	0,00	700,00	1 000,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	7 500,00
2	5 780,00	0,00	80,00	500,00	500,00	500,00	600,00	600,00	3 000,00
3	290,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,00	30,00	30,00	200,00
4	800,00	0,00	0,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	300,00
Całkowite koszty	16 815,00	10 000,00	6 000,00	70,00	80,00	80,00	40,00	35,00	510,00
1	450,00	0,00	0,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	300,00

2	310,00	0,00	0,00	40,00	50,00	50,00	0,00	0,00	170,00
3	55,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,00	5,00	40,00
Wydatki inwestycyjne	16 000,00	10 000,00	6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przepływy pieniężne	5 255,00	-10 000,00	220,00	1 530,00	2 020,00	2 050,00	2 190,00	2 195,00	10 490,00
Stopa dyskontowa	0,05								
ENPV	625,46								
EIRR	0,06								
B/C	1,04								

Wyżej zaprezentowanym tabelom powinny towarzyszyć szczegółowe opisy:

- wszystkich założeń przyjętych w analizach (np. stopa dyskontowa, okres referencyjny, wszystkie typy przychodów, rozchodów itd.);
- wszystkie wskaźniki ekonomiczne (np. wpływ na zatrudnienie, korzyści socjalne, korekty fiskalne itd.).

Wszelkie inne ekonomiczne wskaźniki mogą również zostać przytoczone.

7. Analiza ryzyka

Pierwszym krokiem w analizie ryzyka jest identyfikacja zagrożeń. Zagrożenia mogą być ludzkie, operacyjne, proceduralne, finansowe, techniczne, naturalne, polityczne itp. Analiza zagrożeń jest ważna ponieważ łatwo jest przeoczyć możliwe zagrożenia i ich skutki. Następnym krokiem jest ocena potencjalnych ryzyk. Gdy zagrożenia są już zidentyfikowane, należy ocenić prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia i siłę jego wpływu. Należy opracować metody zapobiegania wystąpieniu zagrożenia i zarządzania ryzykiem w trakcie wdrażania projektu.

Prosimy o opisanie procesu zapobiegania i zarządzania ryzykiem